

Årsberetning 2012 for Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur

BESTYRELSEN

I foråret 2012 besluttede Søren Vadstrup og Anders Mürtue at trække sig fra bestyrelsen på grund af arbejdspress. Suppleanterne Karen Margrethe Olsen og Henriette Soja indtrådte derfor i bestyrelsen.

Efter årsmødet 2012 består bestyrelsen af:
Peter M. Hee som formand
Karen Margrethe Olsen som næstformand og
Torben Lindegaard Jensen som kasserer
Martin Jonø, Per Godtfredsen, Henriette Soja, Jep Loft,
Som Suppleanter:
Søren Hossy og Flemming Lehrmann,

Bestyrelsen holder møder med 6-7 ugers mellemrum og i mellem møderne fungerer formand, næstformand og kasserer som forretningsudvalg.

Bestyrelsen forsøger at fordele opgaverne således, at der til hvert fag- eller ad hoc-udvalg, projekter m.m. er tilknyttet et bestyrelsesmedlem, der varetager koordineringen mellem bestyrelse og udvalg m.m.

UDVALGENE

Udvalgenes beretning foreligger som bilag til denne beretning.

Det skal dog nævnes, at der i 2012 er oprettet et udvalg for nyere tids arkitektur der skal varetage debatten om og fredning af byggeriet opført efter 1940. Dette skyldes, at der efter verdenskrigen igangsattes en helt ny måde at bygge på og nye materialer fandt vej til byggeriet. Derfor fandt bestyrelsen det relevant at inddrage personer med ekspertise på dette område i arbejdet.

Planudvalget har været under rekonstruktion. Dette skyldes, at netop plansager er vanskelige at arbejde med. I reglen er der meget kort tid til at reagere, hvorfor de ikke kan vente til næste møde, men ofte behandles mellem udvalgets møder. Vi håber, at den nye form vil hjælpe til at få udvalget til at fungere optimalt.

Frednings- og bevaringsudvalget har påbegyndt en debat om hvorledes indstillingerne til fredning bør foregå i fremtiden. Baggrunden er, at der fra Det Særlige Bygningssyn og Kulturstyrelsen udsendes signaler om, at tiden efter 1900 bør tilgodeses ved fredninger.

Have og Landskabsudvalget er indgået i debatten om hvorledes vi skal behandle selvstændige landskabsarkitektoniske værker ved fredning. Dette skyldes den seneste ændring af Bygningsfredningsloven, der åbner mulighed for at frede landskabsarkitektoniske elementer.

ØKONOMI

Landsforeningens økonomi hviler på medlemsbidrag, tilskud fra Tips/Lotto og Kulturstyrelsen samt ekstraordinære indtægter. Uden de ekstraordinære indtægter, der for det meste stammer fra bestyrelsens frivillige arbejde, kan vi ikke få balance i regnskabet.

Det er ikke holdbart i længden, så der søges fortsat efter andre faste indtægter. Dette er vanskeligt i en periode hvor firmaer og fonde ikke støtter drift. Derfor søger vi at finde projekter der kan kaste et administrationsbidrag af sig,

ADMINISTRATION

Administrationen har været varetaget af Nanna Uhrbrandt som sekretariatsleder og fredningsmedarbejder og Grethe Gottlib Jensen, der varetager bogholderi og medlemskartotek.

I bestyrelsen er vi klar over, at der er for lidt personale til at varetage de opgaver som bestyrelse, udvalg og ikke mindst medlemmerne stiller, men i den aktuelle økonomiske situation er der ikke resurser til yderligere personale.

Som situationen er hos Staten og fonde ser det ikke ud til, at der kan skaffe yderligere midler til løbende drift. Vi skal derfor finde egne midler til den nødvendige forøgelse af administrationen. Dette forsøges skabt gennem projekter der kan give et administrationsbidrag. Opgaven er svær, men ved fælles hjælp skal det nok lykkes,

STRATEGI FOR FORENINGEN

Bestyrelsen foreslår at Landsforeningens strategi skal baseres på følgende:

Bygningsbevaring skal være en folkesag

Bestyrelsen har drøftet strategi for foreningen og besluttet at foreslå en tostrengt strategi:

Den ene strategi er en langsigtet indsats over for to truede områder; vore bymidter og vore bindingsværksbygninger. Det er vidt forskellige områder, hvor byerne er truet af vækst og aktivitet med nedrivninger og nybyggeri til følge, mens bindingsværksbygningerne, der fortrinsvis findes på landet og i landsbyerne, er truet af stagnation og forfald.

Den anden strategi går på, at vi tager et til to aktuelle emner op til debat. Indholdet må tiden vise. I 2012 var det solceller og bevaringsværdige bygninger samt de truende affredninger.

Begge strategier er blevet drøftet på formandsmødet den 12. januar 2013. Der var god opbakning til det fremlagte og vi færdiggør arbejdet i foråret 2013.

Strategien fremlægges som et punkt på generalforsamlingen. Den kan ses andet steds på hjemmesiden.

KOMMUNIKATION UDADTIL

Årsmødet 2012 sendte et klart signal om at foreningen skal være mere synlig.

Det tog bestyrelsen op ved at nedsætte et medieudvalg, der skal lægge en strategi for hvorledes vi kan blive mere synlige.

Der blev lagt ud med en kronik om bevaring af vore bymidter. Dette har indtil nu ført til en aftale om et møde med Kulturministeren om sagen. Det var desværre aftalt til få dage efter ministerens fratræden. Et forsøg på at mødes med den nye Kulturminister har indtil videre ført til en dialog med departementet.

Vort ønske om et møde med Miljøministeren blev afslået, men det har ført til et møde med Naturstyrelsen, om hvorledes der kan skabes strammere regler for administration af vore bymidter.

Herudover har vores kronik skabt det kontakt til politikere på Københavns Rådhus.

Efteråret 2012 blev præget af debatten om solceller. Naturligvis anerkender Landsforeningen de miljømæssige og økonomiske fordele ved denne energiform, især når de tænkes ind i nybyggeri. Imidlertid er det af afgørende betydning, at etablering af solcelleanlæg og andre former for energirenovering bliver foretaget på en arkitektonisk acceptabel og æstetisk måde.

Landsforeningen markerede sine synspunkter i såvel landsdækkende TV som på lokalt TV, i såvel landsdækkende aviser som i lokale aviser.

Med henblik på at nuancere debatten afholdt Landsforeningen et seminar om solceller på bevaringsværdige bygninger. Seminaret blev holdt på en hverdag og der var 130 tilmeldte (dog kun 80 pladser), hvoraf hovedparten var fra kommunerne. Det viser, at det er et emne hvor vi kan få kontakt til kommunerne og dermed være med til at præge administrationens håndtering af de bevaringsværdige bygninger.

Vi bad uden held om et møde med energiministeren, men fik foretræde for Udvalget for Energi- Klima- og Byggeri, samt møde med Energistyrelsen. Vi må erkende at det er overmåde vanskeligt at påvirke beslutningstagerne på nationalt plan i denne sag. Men vi fortsætter og opfordrer samtidig til at lokalforeningerne lægger pres på deres lokale politikere og sagsbehandlere. Der er i høj grad brug for omtanke og vejledning i at tænke arkitektur og æstetik, før der vælges solceller.

Strategien med indlæg i pressen og kontakt til de relevante myndigheder søges videreført i 2013.

Bestyrelsen ved at hjemmeside og informationsbreve trænger til en opdatering. Det har af økonomiske årsager måtte udskydes til 2013.

PROJEKTER M.M.

I 2012 afsluttedes forsøgene med fotoprojektet, og der blev indsendt en ansøgning til Realdania om støtte til projektets videreførelse. Realdania er positiv, men ønsker, forståeligt nok, medfinansiering fra de involverede kommuner. Dette har vist sig vanskeligt, men ikke mere end vi fortsat tror på, at projektet kan igangsættes.

I 2012 blev der atter gennemført en bygningskulturrejse. Der var stor tilslutning og mange positive tilbagemeldinger. Er der interesse og engagement vil vi fortsætte med nye rejser hvert år.

Disse initiativer vil blive videreført og suppleret med andre i 2013

SAMARBEJDSOMRÅDER

Landsforeningen er aktiv på en række områder, hvor der samarbejdes med andre foreninger.

I Friluftsrådet arbejdes der med konkrete projekter.

På nordisk plan samarbejdes der med Svenske og Norske foreninger, der ligeledes arbejder for bygningskulturen

På europæisk plan arbejdes der med et samarbejde mellem byer med bevaringsinteresser.

KUKTURSTYRELSEN

Samarbejdet med styrelsen er blevet styrket ved løbende dialog, så parternes forventninger til hinanden er blevet afklaret, og fra Landsforeningen synes vi, at dialogen har gjort vores arbejde nemmere. Vi har ikke i samme omfang som tidligere måtte gætte os til hvad Styrelsen forventede. Denne dialog er dog ikke ensbetydende med at alt går gnidningsløst, hvilket til dels skyldes de forskellige arbejdsvilkår der er for en styrelse og en NGO

Styrelsen har i 2012 igen ydet Landsforeningen en støtte på 500.000 kr. til frednings- og informationsarbejde. I 2012 var der for første gang tilknyttet en bemærkning om, at man gerne så at der blev taget fat om fredning af velfærdssamfundets bygninger.

Ved flere møder mellem Landsforeningen og Styrelsen er dette blevet præciseret, og begge parter er enige om, at der her er en stor opgave, der skal tages op. Alle er også enige om, at jo tættere på egen tid vi kommer, jo sværere er det at definere enestående arkitektur. Et andet problem er, at efterkrigstidens byggeri er præget af store byggerier med op til 1300 boliger fordelt på et antal af bygninger. Disse boliger er i dag utidssvarende og ikke mindst eftersolering er nødvendig. Dette gør det vanskeligt at afgrænse opgaven og at skabe forståelse for fredningen hos bygherrene.

BYGNINGSKULTUR DANMARK

Bestyrelsen valget i 2012 at opsige vort medlemskab af Bygningskultur Danmark. Baggrunden var, at vi fandt et kontingent på netto 50.000 kr. for højt, og at vi ikke kan se, at landsforeningens medlemmer får nok ud af dette kontingent. Der forhandles om et fortsat medlemskab til et lavere kontingent og flere arrangementer der har interesse for vore medlemmer. Lykkes det at nå til enighed vil medlemskabet fortsætte.

BYGNINGSKULTUR 2015

Bygningskultur 2015 har i 2012 lagt indsatsen på forskning omkring bygningsbevaring og information og på "opdragelsen af politikere og embedsmænd". Samarbejdet mellem parterne i Bygningskultur 2015, har været godt, og vi kan bakke op om 2015's indsats for at skabe bedre forståelse for bygningskulturen.

Resultaterne af Bygningskultur 2015 vil vise sig i de kommende år, når forskerne kommer med deres bidrag og kommunerne forhåbentlig vil blive bedre til at varetage bygnings- og landskabskulturens interesser.

UDANNELSERNE

Arkitektskolen i København får fortsat flere elever. Ændring af restaureringsafdelingens navn og inddragelse af transformation som en del af undervisningen har betydet øget interesse for afdelingen. Vi nå blot håbe at de traditionelle dele af faget som analyse og byggeteknisk viden ikke glemmes.

KU Life (tidligere KVL) viser større interesse for landskabsbevaringen. Det er glædeligt.

Arkitektskolen i Aarhus har derimod reduceret engagementet i bygningsrestaurering. Professoratet blev ikke genopslået og flere væsentlige medarbejdere har forladt skolen.

Som en del af projektet bygningskultur 2015 er der på alle tre skoler oprettet nye forskerstillinger. Arbejdet er ikke kommet i gang, så tiden vil vise om det bliver teori eller om det udmønter sig i praktiske resultater, der kan bruges i bygningsbevaringen.

Alt i alt ser det dog ud som om der vil komme en ny generation af dygtige restaureringsarkitekter med interesse i bevaring af bygninger og landskaber.

BYGNINGSFREDNINGSLOVEN

I 2012 fik vi et forslag til ændring af bygningsfredningsloven i høring. Hovedindholdet i forslaget er en lempelse af administrationen af de fredede bygninger. Det betyder blandt andet, at kravene til ansøgninger ved ombygning af køkkener og baderum, når de ikke er originale, lempes. Landsforeningen fremførte betænkelighed ved forslaget, idet vi frygter, at der kan ske bygningsmæssige indgreb der kan svække bygningernes konstruktioner og dermed true bygningerne. Regulering af skilte på facader ønskes overdraget til kommunerne. Når vi ser skiltningen i vore byer, frygter vi at de ikke magter opgaven.

Uanset vore synspunkter blev lovændringen vedtaget.

FREDNINGER

I 2012 blev der indsendt 4 fredningsforslag og 3 ejendomme fredet. Som noget nyt blev to bygninger i Sønderjylland fra perioden 1864-1920 besluttet indstillet til fredning, og de er nu i høring. Den ene er indstillet af Landsforeningen og den anden er indstillet af Styrelsen. Det er glædeligt at denne periodes arkitektur, der på mange måder er fjern for vor bygningskultur, og samtidig er en del af vor hverdag, nu bliver sikret for eftertiden.

15 ejendomme der er indstillet til fredning af Landsforeningen gennem de seneste 3 år afventer endnu forelæggelse for Det Særlige Bygningssyn

FREDNINGSGENNEMGANGEN

I 2010 blev det besluttet, at afsætte midler til gennemgang af alle fredede bygninger, således at Kulturstyrelsen har et godt overblik over fredningsværdierne. Dette er positivt og det vil lette dialogen mellem styrelse og ejere. Inden gennemgangen blev det præciseret, at der ikke var tale om en gennemgang med henblik på affredning. Alligevel kan vi konstatere, at der i næsten hver eneste kommune med mange fredede bygninger sker affredninger. Det største antal til dato er i Aabenraa, hvor Det Særlige Bygningssyn, efter indstilling fra Kulturstyrelsen, har igangsat affredning af 16 bygninger.

Vi erkender, at ikke alle fredninger holder i længden, men 16 ud af ca. 80 i Aabenraa by er urimeligt mange. Sammen med det lokale museum er vi gået ind i debatten om rimeligheden af dette.

GENERELT

Jeg vil takke bestyrelsen, vore medarbejdere, ansatte som frivillige, vore samarbejdspartnere og ikke mindst vore medlemmer, for indsatsen og støtten i det forgangne år.

På bestyrelsens vegne

Peter Hee,
Formand